

แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดตั้ง รวม หรือเลิกสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การขยายชั้นเรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และการเรียกชื่อสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

แนบท้ายหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๑๖.๒/ว ๕๖๖ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓

พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๔๕ (๗ ตร.) กำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจหน้าที่จัดการ ส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการศึกษา รวมทั้งการจัดการหรือสนับสนุนการดูแลและพัฒนาเด็กเล็ก พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๕๐ (๖) กำหนดให้เทศบาลตำบลมีหน้าที่ให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม มาตรา ๕๓ (๑) และมาตรา ๕๖ (๑) กำหนดให้เทศบาลเมืองและเทศบาลนครมีหน้าที่ให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม พระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๖๗ (๕) กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่จัดการ ส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม และการฝึกอบรมให้แก่ประชาชน รวมทั้งการจัดการหรือสนับสนุนการดูแลและพัฒนาเด็กเล็กตามแนวทางที่เสนอแนะจากกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๑๖ (๙) กำหนดให้เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดการศึกษา มาตรา ๑๗ (๖) กำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดการศึกษา ประกอบกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๔๑ กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับ ตามความพร้อม ความเหมาะสม และความต้องการภายในท้องถิ่น และมาตรา ๔๒ กำหนดให้กระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และมีหน้าที่ในการประสานและส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถจัดการศึกษา สอดคล้องกับนโยบาย และได้มาตรฐานการศึกษา รวมทั้งการเสนอแนะการจัดสรรงบประมาณอุดหนุนการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔๕/๑ แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และมาตรา ๕๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และมาตรา ๖๗/๑ แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนดแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดตั้ง รวม หรือเลิกสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การขยายชั้นเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และการเรียกชื่อสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

๑. นิยาม

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล

“ผู้บริหารท้องถิ่น” หมายความว่า นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด นายกเทศมนตรี นายกองค์การบริหารส่วนตำบล

“การจัดตั้ง” หมายความว่า การจัดตั้งสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

“รวม” หมายความว่า การนำนักเรียนในสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ใกล้กันตั้งแต่สองแห่งขึ้นไปมาเรียนรวมกัน โดยจัดเป็นชั้นหรือช่วงชั้น เพื่อให้การบริหารและจัดการศึกษา มีประสิทธิภาพเกิดผลดีแก่ผู้เรียนทั้งในด้านสิทธิโอกาส และคุณภาพการศึกษา

“เลิก” หมายความว่า การเลิกสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

“การขยายชั้นเรียน” หมายความว่า การขยายชั้นเรียนในระดับที่ต่างจากระดับที่มีการจัดการศึกษาอยู่เดิมได้แก่

- (๑) การขยายชั้นเรียนระดับประถมศึกษา
- (๒) การขยายชั้นเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
- (๓) การขยายชั้นเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

“สถานศึกษา” หมายความว่า สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีอำนาจหน้าที่หรือมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

“พื้นที่พิเศษ” หมายความว่า พื้นที่ที่มีลักษณะพิเศษ ได้แก่

- (๑) พื้นที่กันดาร ห่างไกล การคมนาคมไม่สะดวก ขาดสาธารณูปโภคปัจจัยพื้นฐาน
- (๒) พื้นที่เสี่ยงภัย เช่น ตะเข็บชายแดน ชายขอบ โรคติดต่อชุกชุม เป็นต้น
- (๓) พื้นที่ที่มีลักษณะเฉพาะ เช่น พื้นที่สูงที่ไม่มีถนนติดต่อกับภายนอก พื้นที่ที่เป็นเกาะ เป็นต้น
- (๔) พื้นที่พิเศษตามประกาศของกระทรวงการคลัง สำนักงานในพื้นที่พิเศษ

๒. การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ให้ดำเนินการตามกฎหมายกระทรวงว่าด้วยการแบ่งระดับและประเภทของการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๔๖ หรือตามที่กฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติกำหนด ดังนี้

๒.๑ การศึกษาขั้นพื้นฐานให้แบ่งออกเป็นสามระดับ ดังนี้

(๑) การศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา โดยปกติเป็นการจัดการศึกษาให้แก่เด็กที่มีอายุสามปีถึงหกปี เพื่อเป็นการวางรากฐานชีวิตและการเตรียมความพร้อมของเด็กทั้งร่างกายและจิตใจ สติปัญญา อารมณ์ บุคลิกภาพ และการอยู่ร่วมในสังคม

(๒) การศึกษาระดับประถมศึกษา เป็นการศึกษาที่มุ่งวางรากฐานเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ทั้งในด้านคุณธรรม จริยธรรม ความรู้และความสามารถขั้นพื้นฐาน โดยปกติใช้เวลาเรียนหกปี

(๓) การศึกษาระดับมัธยมศึกษา แบ่งเป็นสองระดับ ดังนี้

(ก) การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในด้านต่าง ๆ ต่อจากระดับประถมศึกษา เพื่อให้รู้ความต้องการ ความสนใจและความถนัดของตนเอง ทั้งในด้านวิชาการและวิชาชีพ ตลอดจนความสามารถในการประกอบกิจการและอาชีพตามควรแก่วัย โดยปกติใช้เวลาเรียนสามปี

(ข) การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นการศึกษาที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ศึกษาตามความถนัดและความสนใจ เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษาต่อหรือการประกอบอาชีพ รวมทั้งการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและทักษะทางสังคมที่จำเป็น โดยปกติใช้เวลาเรียนสามปี

๒.๒ การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายตาม ๒.๑ (๓) (ข) แบ่งเป็นสองประเภท ดังนี้

(๑) ประเภทสามัญศึกษา เป็นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามความถนัด ความสนใจ ศักยภาพและความสามารถพิเศษเฉพาะด้าน เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา

(๒) ประเภทอาชีวศึกษา เป็นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ ให้เป็นกำลังแรงงานที่มีฝีมือ หรือศึกษาต่อในระดับอาชีพขั้นสูงต่อไป

๓. แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดตั้ง รวม หรือเลิกสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๓.๑ การจัดตั้งสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ดำเนินการ ดังนี้

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำแผนการจัดตั้งสถานศึกษา และนำเสนอสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดย

- (๑) สถานศึกษาที่จะจัดตั้งขึ้นต้องมีจำนวนนักเรียน ดังต่อไปนี้

- (๑.๑) ระดับก่อนประถมศึกษา ต้องมีจำนวนนักเรียนในแต่ละรายอายุไม่น้อยกว่า ๒๕ คนมาเข้าเรียน
- (๑.๒) ระดับประถมศึกษา ต้องมีจำนวนนักเรียนในแต่ละรายอายุไม่น้อยกว่า ๒๕ คนมาเข้าเรียน
- (๑.๓) ระดับมัธยมศึกษา ต้องมีจำนวนนักเรียนที่จะมาเข้าเรียนชั้นละไม่น้อยกว่า ๘๐ คน หรือตามที่

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นว่าเหมาะสม

(๒) สถานที่ที่จะจัดตั้งสถานศึกษาต้องเป็นที่ดินที่มีหลักฐานอนุญาตให้ใช้ ตามประเภทของที่ดิน อย่างถูกต้อง จำนวนไม่น้อยกว่า ๒๕ ไร่ หรือตามเกณฑ์การกำหนดขนาดที่ดินที่ใช้เป็นที่ตั้งของสถานศึกษา ที่ส่วนราชการถือปฏิบัติอยู่

(๓) สถานศึกษาที่จะจัดตั้งขึ้นใหม่จะต้องอยู่ห่างจากสถานศึกษาประเภทเดียวกัน ที่ตั้งอยู่เดิมไม่น้อยกว่า ๖ กิโลเมตร ตามเส้นทางคมนาคม หรือตามที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นว่าเหมาะสม

(๔) ให้หน่วยงานตามโครงสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น สำนัก/กอง/ส่วนการศึกษา หรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เสนอขอให้ออกคำสั่งจัดตั้งสถานศึกษาต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๕) ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเสนอขอจัดตั้งสถานศึกษาต่อสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อพิจารณาเห็นชอบการจัดตั้งสถานศึกษา

เมื่อสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาเห็นชอบแล้ว ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกาศจัดตั้งสถานศึกษา และรายงานให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทราบภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันประกาศ จัดตั้งสถานศึกษา พร้อมรายละเอียด ดังนี้

(ก) หลักการและเหตุผลในการจัดตั้งสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และรายละเอียดประกอบอื่น ๆ เช่น ความต้องการและแหล่งที่ตั้งชุมชน จำนวนนักเรียนที่คาดว่าจะมาเข้าเรียน จำนวนชั้นเรียน งบประมาณ ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดสรรให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ทรัพย์สินและบุคลากร

(ข) ผังบริเวณสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

(ค) การได้มาของที่ดินที่จัดตั้งสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เช่น การได้มาจากการให้หรือการซื้อ การได้รับอนุญาตให้ใช้ตามประเภทของที่ดินอย่างถูกต้อง ภาระติดพันต่าง ๆ (ถ้ามี)

(ง) สำเนารายงานการประชุมสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เห็นชอบให้จัดตั้งสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน

(จ) สำเนาประกาศองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดตั้งสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

๓.๒ การรวมสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ดำเนินการ ดังนี้

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดมีความประสงค์จะรวมสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดตั้งแต่สองแห่งขึ้นไป เพื่อให้สถานศึกษามีการบริหารและการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ เกิดผลดีแก่ผู้เรียน ทั้งในด้านสิทธิ โอกาส และคุณภาพการศึกษา ให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตรวจสอบข้อมูล จัดทำแผนการรวมสถานศึกษา และนำเสนอสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดมีความเห็นควรรวมสถานศึกษา ให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑.๑) จัดทำแผนการรวมสถานศึกษา

(๑.๒) แจ้งสถานศึกษาที่จะรวมกัน

(๑.๓) จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนและชุมชน

(๑.๔) เสนอแผนการรวมสถานศึกษา โดยผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน

(๒) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเสนอต่อสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาให้ความเห็นชอบ การรวมสถานศึกษา โดยให้มีผลก่อนวันเริ่มต้นปีการศึกษา ไม่น้อยกว่า ๑๘๐ วัน

/ เมื่อสภา ...

เมื่อสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาให้ความเห็นชอบแล้ว ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประกาศรวมสถานศึกษา และให้จัดระบบติดตามช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งรายงานให้กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นทราบภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันประกาศรวมสถานศึกษา พร้อมรายละเอียด ดังนี้

(ก) หลักการและเหตุผลในการรวมสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และรายละเอียดประกอบอื่น ๆ เช่น ความต้องการและแหล่งที่ตั้งชุมชน จำนวนนักเรียนที่คาดว่าจะมาเข้าเรียน จำนวนชั้นเรียน งบประมาณที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดสรรให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ทรัพย์สินและบุคลากร

(ข) ผังบริเวณสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

(ค) การได้มาของที่ดินที่รวมสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เช่น การได้มาจากการให้หรือการซื้อ การได้รับอนุญาตให้ใช้ตามประเภทของที่ดินอย่างถูกต้อง ภาระที่ดินต่าง ๆ (ถ้ามี)

(ง) สำเนารายงานการประชุมสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่พิจารณาให้ความเห็นชอบให้รวมสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

(จ) สำเนาประกาศองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการรวมสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

๓.๓ การเลิกสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำเสนอสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาเลิกสถานศึกษาเมื่อสถานศึกษานั้นมีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑.๑) ไม่มีนักเรียนที่จะจัดการเรียนการสอน

(๑.๒) จำนวนนักเรียนลดลง จนไม่สามารถจัดการศึกษาให้มีคุณภาพได้

(๒) แนวปฏิบัติในการเลิกสถานศึกษา

(๒.๑) ให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้ปกครอง นักเรียน และชุมชน แล้วให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำเสนอสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณา

(๒.๒) ให้สถานศึกษา แจ้งผู้ปกครองนักเรียนและชุมชนทราบล่วงหน้า ไม่น้อยกว่าหนึ่งปีก่อนวันเปิดภาคเรียนแรกของปีการศึกษาถัดไป

(๒.๓) ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประกาศเลิกสถานศึกษาและจัดให้มีการตรวจสอบทรัพย์สิน และชำระบัญชี รวมถึงการดำเนินการโอนหรือจำหน่ายทรัพย์สินที่ยังคงเหลืออยู่ของสถานศึกษา

(๒.๔) บรรดาเอกสารสำคัญของสถานศึกษาที่ถูกเลิกทุกประเภท ให้โอนไปอยู่ในความดูแลรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๒.๕) การดำเนินการเกี่ยวกับบุคลากรของสถานศึกษา ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น

(๒.๖) การเลิกสถานศึกษาโดยปกติควรเลิกปีละหนึ่งชั้นเรียน เริ่มตั้งแต่ชั้นต้นของสถานศึกษา เว้นแต่มีเหตุผลความจำเป็นเป็นพิเศษอาจเลิกปีละเกินกว่าหนึ่งชั้นเรียน หรืออาจเลิกพร้อมกันทุกชั้น

(๒.๗) เมื่อเลิกสถานศึกษาจะต้องจัดให้นักเรียนในสถานศึกษาที่ถูกยกเลิกได้เข้าเรียนทุกคน

(๓) ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรายงานให้กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นทราบภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันประกาศเลิกสถานศึกษา

๔. แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการขยายชั้นเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๔.๑ การขยายชั้นเรียนระดับประถมศึกษา

ให้ดำเนินการให้สอดคล้องกับระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการขยายชั้นเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๕๓ หรือตามที่กฎหมายว่าด้วยศึกษาแห่งชาติกำหนด ดังนี้

- (๑) การขอขยายชั้นเรียนให้สถานศึกษาปฏิบัติ ดังนี้
 - (๑.๑) จัดทำแผนขยายชั้นเรียนเสนอคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ความเห็นชอบ
 - (๑.๒) เสนอเรื่องเพื่อขอขยายชั้นเรียนพร้อมเอกสาร หลักฐานที่เกี่ยวข้องไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นสังกัด ก่อนเปิดภาคเรียนที่หนึ่งของปีการศึกษา ไม่น้อยกว่า ๑ ปีการศึกษา
- (๒) การพิจารณาขยายชั้นเรียนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปฏิบัติ ดังนี้
 - (๒.๑) ตรวจสอบข้อมูลเอกสารและหลักฐานที่เกี่ยวข้อง โดยแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินความพร้อมในการขยายชั้นเรียน
 - (๒.๒) เสนอข้อมูลและความเห็นต่อสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อพิจารณาเห็นชอบ
 - (๒.๓) การดำเนินการตาม (๒.๑) และ (๒.๒) ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๔๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับคำขอ
 - (๒.๔) เมื่อมีการเห็นชอบให้ขยายชั้นเรียนแล้ว ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำประกาศการขยายชั้นเรียน
 - (๒.๕) ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรายงานการขยายชั้นเรียนให้หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแล (อำเภอ/จังหวัด) ตรวจสอบพิจารณา ก่อนรายงานให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเพื่อทราบ และพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง พร้อมรายละเอียด ดังนี้
 - (ก) หลักการและเหตุผลในการขยายชั้นเรียนระดับประถมศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และรายละเอียดประกอบอื่น ๆ เช่น ความต้องการและแหล่งที่ตั้งชุมชน จำนวนนักเรียนที่คาดว่าจะมาเข้าเรียน จำนวนชั้นเรียน งบประมาณที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดสรรให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ทรัพยากร
 - (ข) ผังบริเวณสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - (ค) การได้มาของที่ดินอันเป็นที่ตั้งของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เช่น การได้มาจากการให้หรือการซื้อ การได้รับอนุญาตให้ใช้ตามประเภทของที่ดินอย่างถูกต้อง ภาระติดพันต่าง ๆ (ถ้ามี)
 - (ง) สำเนารายงานการประชุมสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เห็นชอบให้ขยายชั้นเรียนระดับประถมศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - (จ) สำเนาประกาศองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการขยายชั้นเรียนระดับประถมศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

๔.๒ การขยายชั้นเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ให้ดำเนินการให้สอดคล้องกับระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการขยายชั้นเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๕๓ หรือตามที่กฎหมายว่าด้วยศึกษาแห่งชาติกำหนด ดังนี้

- (๑) การขอขยายชั้นเรียนให้สถานศึกษาปฏิบัติ ดังนี้
 - (๑.๑) จัดทำแผนขยายชั้นเรียนเสนอคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ความเห็นชอบ
 - (๑.๒) เสนอเรื่องเพื่อขอขยายชั้นเรียนพร้อมเอกสาร หลักฐานที่เกี่ยวข้องไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นสังกัด ก่อนเปิดภาคเรียนที่หนึ่งของปีการศึกษา ไม่น้อยกว่า ๑ ปีการศึกษา
- (๒) การพิจารณาขยายชั้นเรียนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปฏิบัติ ดังนี้
 - (๒.๑) ตรวจสอบข้อมูลเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้อง และแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินความพร้อมในการขยายชั้นเรียน โดยพิจารณาจากเหตุผลความจำเป็นที่ปรากฏ พร้อมเอกสารประกอบหรือเป็นพื้นที่พิเศษเป็นสำคัญเป็นอันดับแรกก่อน หากมีความจำเป็นหรือเป็นพื้นที่พิเศษจึงให้พิจารณาจากองค์ประกอบต่าง ๆ ดังนี้

/ (ก) สถานศึกษา ...

- (ก) สถานศึกษาได้ดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- (ข) ต้องไม่มีสถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในระยะห่างไม่น้อยกว่า ๑๐ กิโลเมตร ทั้งนี้ ให้พิจารณาถึงระยะห่างของสถานศึกษาในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย เว้นแต่สถานศึกษาที่จัดอยู่แล้วนั้น รับนักเรียนเต็มรูปแบบการจัดชั้นเรียนแล้ว หรือมีเหตุผลความจำเป็นพิเศษ
- (ค) สถานศึกษาต้องมีอาคาร สถานที่เหมาะสม เพียงพอ และเอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน
- (ง) สถานศึกษาต้องมีจำนวนนักเรียนที่จะเข้าศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ไม่น้อยกว่า ๒๕ คน

(จ) สถานศึกษาต้องมีครูที่มีคุณวุฒิ ความรู้ ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบ มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ และมีครูเพียงพอในกลุ่มสาระการเรียนรู้หลัก

(ฉ) สถานศึกษาต้องมีครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีศักยภาพ พร้อมทั้งจะรองรับการจัดการศึกษาตลอดหลักสูตร

(๒.๒) เมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาแล้วเห็นว่า มีความจำเป็นหรือเป็นพื้นที่พิเศษ และครบองค์ประกอบตาม (ก) (ข) (ค) (ง) (จ) และ (ฉ) ให้เสนอผู้บริหารท้องถิ่นเพื่อนำเสนอขอความเห็นชอบจากสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๒.๓) การดำเนินการตาม (๒.๑) และ (๒.๒) ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๔๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับคำขอ

(๒.๔) เมื่อมีการเห็นชอบให้ขยายชั้นเรียนแล้ว ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำประกาศการขยายชั้นเรียน

(๒.๕) ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรายงานการขยายชั้นเรียนให้หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแล (อำเภอ/จังหวัด) ตรวจสอบพิจารณา ก่อนรายงานให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเพื่อทราบ และพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง พร้อมรายละเอียด ดังนี้

(ก) หลักการและเหตุผลในการขยายชั้นเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และรายละเอียดประกอบอื่น ๆ เช่น ความต้องการและแหล่งที่ตั้งชุมชน จำนวนนักเรียนที่คาดว่าจะมาเข้าเรียน จำนวนชั้นเรียน งบประมาณที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดสรรให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ทรัพยากรและบุคลากร

(ข) ผังบริเวณสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

(ค) การได้มาของที่ดินอันเป็นที่ตั้งของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เช่น การได้มาจากการให้หรือการซื้อ การได้รับอนุญาตให้ใช้ตามประเภทของที่ดินอย่างถูกต้อง ภาระที่ดินต่าง ๆ (ถ้ามี)

(ง) สำเนารายงานการประชุมสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เห็นชอบให้ขยายชั้นเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

(จ) สำเนาประกาศองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการขยายชั้นเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

๔.๓ การขยายชั้นเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายให้ดำเนินการตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการขยายชั้นเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๕๓ หรือตามที่กฎหมายว่าด้วยศึกษาแห่งชาติกำหนด และตามแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

(๑) การขอขยายชั้นเรียนให้สถานศึกษาปฏิบัติ ดังนี้

(๑.๑) จัดทำแผนขยายชั้นเรียนเสนอคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ความเห็นชอบ

(๑.๒) เสนอเรื่องเพื่อขอขยายชั้นเรียนพร้อมเอกสาร หลักฐานที่เกี่ยวข้องไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นสังกัด ก่อนเปิดภาคเรียนที่หนึ่งของปีการศึกษา ไม่น้อยกว่า ๑ ปีการศึกษา

(๒) การพิจารณาขยายชั้นเรียนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปฏิบัติ ดังนี้

(๒.๑) ตรวจสอบข้อมูลเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้อง และแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินความพร้อมในการขยายชั้นเรียน โดยพิจารณาจากเหตุผลความจำเป็นที่ปรากฏ พร้อมเอกสารประกอบหรือเป็นพื้นที่พิเศษเป็นสำคัญเป็นอันดับแรกก่อน หากมีความจำเป็นหรือเป็นพื้นที่พิเศษจึงให้พิจารณาจากองค์ประกอบต่าง ๆ ดังนี้

(ก) สถานศึกษาได้ดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

(ข) ต้องไม่มีสถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในระยะห่างไม่น้อยกว่า ๑๐ กิโลเมตร ทั้งนี้ ให้พิจารณาถึงระยะห่างของสถานศึกษาในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย เว้นแต่สถานศึกษาที่จัดอยู่แล้วนั้นรับนักเรียนเต็มรูปแบบตามแผนการจัดชั้นเรียนแล้ว หรือมีเหตุผลความจำเป็นพิเศษ

(ค) สถานศึกษาต้องมีอาคาร สถานที่เหมาะสม เพียงพอ และเอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้ ให้มีห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องสมุด พื้นที่สีเขียว และสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอและอยู่ในสภาพใช้การได้ดี มีการจัดและใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา

(ง) สถานศึกษาต้องมีจำนวนนักเรียนที่จะเข้าศึกษาในระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ไม่น้อยกว่า ๒๕ คน

(จ) เป็นพื้นที่ที่มีอัตราการเรียนต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลายต่ำ ในกรณีที่เป็นพื้นที่พิเศษให้สภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาถึงเหตุผลและความจำเป็นในการขอขยายชั้นเรียน

(ฉ) สถานศึกษาต้องมีแผนชั้นเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ไม่น้อยกว่า ๕ ห้องเรียน

(ช) สถานศึกษาต้องมีครูที่มีคุณวุฒิตรงตามวิชาเอกในกลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ สังคมศึกษา ภาษาไทย และภาษาอังกฤษไม่น้อยกว่า ๑ คน ต่อกลุ่มสาระวิชา และมีความรู้ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบ มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและมีครูเพียงพอทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

(ซ) สถานศึกษาต้องมีครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีศักยภาพ พร้อมทั้งจะรองรับการจัดการศึกษาตลอดหลักสูตร

(๒.๒) เมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาแล้วเห็นว่ามีความจำเป็นหรือเป็นพื้นที่พิเศษและครบองค์ประกอบตาม (ก) (ข) (ค) (ง) (จ) (ฉ) (ช) และ (ซ) ให้เสนอผู้บริหารท้องถิ่นเพื่อนำเสนอขอความเห็นชอบจากสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๒.๓) การดำเนินการตาม (๒.๑) และ (๒.๒) ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๔๕ วัน นับแต่วันที่รับคำขอ

(๒.๔) ให้เสนอผลการพิจารณาของสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานำเสนอต่อคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อพิจารณา และเมื่อมีการเห็นชอบให้ขยายชั้นเรียนแล้วให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำประกาศการขยายชั้นเรียน

(๒.๕) ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรายงานการขยายชั้นเรียนให้หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแล (อำเภอ/จังหวัด) ตรวจสอบพิจารณาก่อนรายงานให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเพื่อทราบและพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง พร้อมรายละเอียด ดังนี้

(ก) หลักการและเหตุผลในการขยายชั้นเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และรายละเอียดประกอบอื่น ๆ เช่น ความต้องการและแหล่งที่ตั้งชุมชน จำนวนนักเรียนที่คาดว่าจะมาเข้าเรียน จำนวนชั้นเรียน งบประมาณที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดสรรให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ทรัพยากรและบุคลากร

(ข) ผังบริเวณสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

(ค) การได้มาของที่ดินอันเป็นที่ตั้งของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เช่น การได้มาจากการให้หรือการซื้อ การได้รับอนุญาตให้ใช้ตามประเภทของที่ดินอย่างถูกต้อง ภาระติดพันต่าง ๆ (ถ้ามี)

(ง) สำเนารายงานการประชุมสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เห็นชอบให้ขยายชั้นเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

(จ) สำเนาประกาศขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการขยายชั้นเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ในกรณีนอกเหนือจากที่กำหนดไว้นี้ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาดำเนินการตามนโยบายกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการขยายชั้นเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๕๓ ประกอบกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม หรือที่ส่วนราชการถือปฏิบัติอยู่ หรือตามที่กฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติกำหนด

๕. แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการเรียกชื่อสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) ให้หน่วยงานตามโครงสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น สำนัก/กอง/ส่วนการศึกษา หรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่น ที่ผู้บริหารท้องถิ่นมอบหมายให้รับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เสนอข้อมูลและความเห็นประกอบการกำหนดชื่อหรือการเปลี่ยนชื่อสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดต่อผู้บริหารท้องถิ่นเพื่อพิจารณาตามความเหมาะสมและตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น

(๒) เมื่อผู้บริหารท้องถิ่นพิจารณาให้ความเห็นชอบการกำหนดชื่อหรือการเปลี่ยนชื่อสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดตาม (๑) แล้ว ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำประกาศการกำหนดชื่อหรือการเปลี่ยนชื่อสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัด

(๓) ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรายงานการกำหนดชื่อหรือการเปลี่ยนชื่อสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดให้หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแล (อำเภอ/จังหวัด) เพื่อรายงานให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเพื่อทราบและพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง
